

آیا انتخابات تنها تجلی مشارکت سیاسی است

مشارکت سیاسی به مانند سایر مفاهیم حوزه علوم انسانی دارای غنای مفهومی است و مدلولهای گوناگونی را می توان به این دال نسبت داد.

خبرگزاری مهر- مشارکت سیاسی به مانند سایر مفاهیم حوزه علوم انسانی دارای غنای مفهومی است و مدلولهای گوناگونی را می توان به این دال نسبت داد. همین غنای مفهومی باعث می شود تا دسته بندی های گوناگون و مختلفی از مشارکت سیاسی داشته باشیم. در یک تعریف گارد و بیسر بیشتر به بعد عمل و تعهدآمیز مشارکت توجه کرده اند، آنان مشارکت را چنین تعریف می کنند: مشارکت را می توان به صورت " تعهد مشترک در پرداختن به مسائل توسعه براساس تقسیم توافق شده وظایف و مسئولیت ها " تعریف کرد.

مشارکت ها حول هدف های مشترک شکل می گیرد و شرکاء پیگیری یک یا چند فعالیت را در راستای یک هدف، به صورت مشترک یا به صورت ردیفی، به عهده می گیرند. مشارکت ها ممکن است بسته به هدف مورد دستیابی، موقت یا برای مدتی طولانی باشد.

بر اساس یک دیدگاه مشارکت یک حرکت آگاهانه، فعال، آزاد و مسئولیت آوری است که برای پیشبرد امور جامعه ضروری است. براین اساس، تعاریف جدید مشارکت از نوعی رابطه همکاری به بنیادی اساسی برای برنامه های توسعه و از عملی صرفاً منفعلانه به کنشی فعال و آگاهانه تغییر کرده است.

برخی از اندیشمندان نیز به بعد فعال مشارکت توجه نموده و آن را از نظر تعهد بررسی می کنند به نظر این عده "مشارکت در کارهای اجتماعی به معنی نوعی تعهد و قبول مسئولیت فردی و اجتماعی است که هر کدام از ما ناگزیریم آن را بپذیریم. این تعهد و مسئولیت می تواند در شکل کار و فعالیت معین یا نامحدودی صورت پذیرد که شمار زیادی از این وظایف جنبه اخلاقی و اجتماعی داشته و تعدادی نیز فرم حقوقی و اقتصادی به خود گیرد."

در بین اندیشه های حاکم بر جامعه نوین، مشارکت سیاسی دخالت هر چه بیشتر مردم و گروه های اجتماعی در مسائل سیاسی به صورت مستقیم یا غیرمستقیم دانسته می شود. مشارکت سیاسی در این معنا نوعی اختیار و آزادی عمل فردی است که بوسیله آن نوعی اعمال اراده و قدرت تصمیم گیری جمعی که مشروعیت حکومت را تضمین می کند، دیده می شود.

کنار گذاشتن خشونت و نارضایتی و عمل کردن فرد بر اساس رفتارها و فراگردهای جمعی که نوعی برابری همگانی را می طلبد جدای از سیاست مربوط به دخالت شرکتها و یا کلیسا در امور سیاسی مشارکت سیاسی نامیده می شود.

رابطه متقابل و انتظار از یکدیگر حوزه گسترده ای برای مشارکت سیاسی فراهم ساخته که عملکرد فرد در سازمانها و نهادهای جامعه را در گستره مشارکت سیاسی قرار می دهد.

مشارکت سیاسی دارای دو تقسیم بندی یا نوع است: 1- مشارکت مستقیم؛ 2- مشارکت غیرمستقیم.

دخالت در تعیین سرنوشت و انتخاب و نظارت بر نظام سیاسی حاکم بر خود به صورت رأی دادن در چارچوب احزاب فراگیر را می توان مشارکت سیاسی مستقیم نامید، همچون انتخابات مجلس و ریاست جمهوری در ایران.

اما مشارکت سیاسی غیرمستقیم، راهکاری برای دخالت مردم در امور سیاسی است به طوری که در این سیستم سیاسی، فعالیت های حزبی اولویت اول را داراست.

در این سیستم، نظام سیاسی و دولت حاکم بر آن، برآمده از رای مستقیم و انتخاب رهبر سیاسی کشور به وسیله مجلس می باشد، مانند انتخاب رئیس جمهور در آمریکا و چین. در آمریکا به عنوان نظام سیاسی دو حزبی، مشارکت سیاسی در قالب دو حزب نمود می یابد و در چین فعالیت در حزب کمونیست و انتخاب دبیر کل حزب به عنوان رهبر سیاسی از دیگر مصادیق مشارکت سیاسی است.